

Kommunens revisorer

2022-01-24

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktiges
presidium

Angående beredning av investeringsbeslut

Vi har tagit del av underlag för beslut om borgensåtaganden avseende kommunens bolag samt investeringsbeslut i kommunen. Vår övergripande bedömning är att underlagen är fortsatt bristfälliga och att kommunstyrelsen inte bereder ärenden inför beslut på ett ändamålsenligt sätt. Vid beredningen är det viktigt att utgå från ärendets betydelse och vilka långsiktiga konsekvenser ett kommande beslut medför. Det finns dock inte lagmässigt reglerat hur detaljerat och omfattande ett ärende ska vara berett. Dock vill vi lyfta fram tidigare förarbeten till Kommunallagsändringar¹. Vi summerar hur vi ser på nuläget och redogör för det enligt nedan.

Bolagens samlade lånebehov

I bolagens samlade lånebehov (KS § 260, 2021-11-30) saknas finansiering motsvarande cirka 1 miljard kronor för genomförande av investeringar under perioden 2022-2026. Det konstateras att det i planen saknas medel för t ex en ny brandstation och förväntade ökade kostnader för Emigranten, utöver 430 mnkr. I tjänsteskrivelsen görs bedömningen att någon ytterligare höjning av låneutrymmet av Kommuninvest inte kommer beviljas för perioden.

Vi utgår från att det finns fog för samtliga investeringar i underlaget, dvs att de är relevanta för kommunens grundverksamhet alternativt, såvitt gäller de kommunala bolagen, bidrar till bolagens konkurrenskraft och intjäningsförmåga. Det stora underskottet kring investeringsvolymen leder till att prioriteringar behöver genomföras. Det betyder att alla nya beslut får betydelse för vilka prioriteringar som kan göras kommande år. Det är konsekvenser som inte alls speglas i kommunstyrelsens beredning. Vi konstaterar att fokus för kommunstyrelsen i stället är att förändra borgensramar, för enbart ett år i taget. Dessa är inte belysta av konsekvensanalyser för kommande prioriteringar. Vi förstår att fullmäktige årligen ska besluta om sitt borgensåtagande men det är och blir ännu viktigare att besluten sker utifrån en helhetsbild.

Mot bakgrund av ovanstående anser vi att kommunstyrelsen måste tydligare utöva sin ägarroll och därvidlag ställa högre krav på Stadsvapnet att agera i sin samordnande roll och att Stadsvapnet tydligt skall agera för koncernen som helhet. Kommunstyrelsens beredning inför fullmäktige måste innehålla tydligare handlingsalternativ inför de politiska besluten. Som vi

¹ ”Med beredning menas att ett ärende skall beredas på ett sådant sätt att det beslutande organet kan fatta sitt beslut på grundval av fakta ... **konsekvenser av olika slag, bl. a. de ekonomiska** (reds. anm). I beredningsarbetet ingår probleminventering, materialinsamling, bearbetning av materialet, **redovisning av olika beslutsalternativ och deras konsekvenser** (reds. anm) samt förslag till beslut.” (SOU 1982:5 s 130)

påpekat är det särskilt viktigt eftersom kommunens finansieringsutrymme kommer markant att minska varje år under perioden.

Fortsatt analys av beredning av borgensbeslut Emigranten 1 och KAFAB

Det finns tidigare borgensramar beslutade av fullmäktige på 300 mnkr + 130 mnkr. När det gäller borgensbesluten som avser finansieringen av KAFAB finner vi underlagen särskilt svårgenomträngliga givet att det är ett pågående projekt som har pausats. Vi har specifikt efterfrågat ytterligare underlag för beslut om borgensåtagande avseende KAFAB, men något sådant finns inte utöver vad som angivits i protokoll. Detta är enligt oss revisorer ytterst besvärande för kommunen. Ett problem är att KAFAB har beviljats en utökad borgen med 92 mnkr samtidigt som beslutsunderlagen redovisar ett upplåningsbehov på 120 mnkr för 2022. För perioden 2023-2026 anges ett betydligt lägre lånebehov med cirka 5 mnkr årligen. Självfinansieringsgraden anges i princip till noll. Av dessa uppgifter anser vi tillsammans med våra biträden på E&Y att det är omöjligt att bedöma det fortsatta lånebehovet för Emigranten 1. I vår tidigare skrivelse till kommunstyrelsen konstaterade vi – utifrån uppgifter lämnade av KAFAB:s vd till media - att nedlagda kostnader för Emigranten kan uppgå till 295 mnkr till sommaren 2022. Stämmer dessa uppgifter så innebär det att kommunstyrelsen för närvarande räknar med en slutkostnad på 415 mnkr. Vi noterar att det i underlagen anges att det inte finns en slutkostnad att ta ställning till, men enligt tidigare uppgifter från bolaget är den egentliga slutkostnaden betydligt högre än 415 mnkr. Om det stämmer så blir prioriteringarna än svårare att göra avseende investeringar för kommande år. Vi saknar i underlagen en tydlig nulägesbeskrivning av statusen för investeringen, vilket har en avgörande betydelse i en sammantagen konsekvensbeskrivning.

Kommunens investeringar

Vi har sedan 2017 påpekat behovet av en samordnad beredning av hela kommunkoncernens finansieringsbehov. Vad gäller kommunens grundverksamhet så nämns den inte i underlagen. Därmed räknar vi med att investeringar i kommunens verksamheter i stort sett täcks av avskrivningar och överskott. Investering (som beslutades så sent som i december) i ny idrottshall i Mörrum har förutsatts kunna finansieras inom befintliga resurser. Med beaktande av bland annat att en ny brandstation planeras, håller vi det för osannolikt att investeringsmedlen är tillräckliga under perioden 2022-2026.

Vi vill med denna skrivelse redogöra för vår bedömning av kommunstyrelsens agerande vad gäller den långsiktiga ekonomiska planeringen och poängtera att det krävs betydligt bättre genomarbetade underlag för beslutsfattarna att ta ställning till. Vi emotser svar och kommentarer om denna skrivelse leder till förändringar senast den 20 mars 2022.

På uppdrag från samtliga förtroendevalda revisorer.

Lars Beckman
Ordf kommunrevisionen

Det här dokumentet är elektroniskt undertecknat av nedan parter.

Signed by: Lars Carl Anders Beckman

Date: 2022-01-24 13:53:57

BankID refno: e392fa59-b795-4be8-868a-8dc869f3b386

Ordförande Revisorererna: Lars Beckman